

Accreditatierapport en -besluit met een positieve beoordeling van de accreditatieaanvraag voor de opleiding Master of Arts in de culturele studies / Master of Arts of Cultural Studies (master) van de Katholieke Universiteit Leuven

datum 1 Inleiding

21 juni 2011

onderwerp

Accreditatierapport en -besluit

Master of Arts

in de culturele studies / Master
of Arts of Cultural Studies

(#4877)

Bij brief van 14 februari 2011 heeft het instellingsbestuur van de Katholieke Universiteit Leuven te Leuven een accreditatieaanvraag ingediend bij de Nederlands-Vlaamse Accreditatieorganisatie (NVAO) voor de opleiding Master of Arts in de culturele studies (master). De aanvraag betreft eveneens de taalequivalent Master of Arts of Cultural Studies. Ze is ontvangen op 15 februari 2011 en ontvankelijk verklaard op 28 februari 2011.

De accreditatieaanvraag steunt op een visitatierapport als resultaat van een externe beoordeling uitgevoerd door een visitatiecommissie ingesteld door de Vlaamse Interuniversitaire Raad (VLIR).

De visitatiecommissie kende de volgende samenstelling:

Voorzitter:

- prof. O. Lie, hoogleraar middeleeuwse cultuur, Universiteit Utrecht;

Leden:

- prof. Hub. Hermans, hoogleraar moderne Romaanse cultuur- en letterkunde, Rijksuniversiteit Groningen;
- prof. B. Plachta, hoogleraar Duitse taal en cultuur, Vrije Universiteit Amsterdam;
- prof. L. Korthals Altes, hoogleraar literatuurwetenschap en moderne Franse cultuur en letterkunde, Rijksuniversiteit Groningen;
- dhr. J. Perquy, Ere-administrateur-generaal van de Vlaamse Onderwijsraad, (*onderwijsdeskundige*);
- mevr. C. Hoet, studente Master in de theater- en filmwetenschap, Universiteit Antwerpen (*student-lid*).

Secretarissen:

- dhr. J. Stockmans, stafmedewerker VLIR;
- dhr. P.-J. Van de Velde, projectbegeleider VLIR.

De visitatie heeft plaatsgevonden van 8 tot en met 10 februari 2010. Het visitatierapport dateert van 21 december 2010.

Inlichtingen

Sigrid Pauwels

+31 (0)70 312 23 80

s.pauwels@nvaio.net

Parkstraat 28 | 2514 JK | Postbus 85498 | 2508 CD Den Haag

P.O. Box 85498 | 2508 CD The Hague | The Netherlands

T + 31 (0)70 312 2300 | F + 31 (0)70 312 2301

info@nvaio.net | www.nvaio.net

pagina 2 van 10 **2 Formele overwegingen**

De NVAO komt tot de volgende vaststellingen:

- De externe beoordeling is opgesteld en onderbouwd overeenkomstig het toepasselijke Accreditatiekader bestaande opleidingen hoger onderwijs Vlaanderen van de NVAO en volgens de daarbij behorende beslisregels;
- De visitatiecommissie heeft voor de externe beoordeling het door de VLIR vastgestelde visitatieprotocol gevolgd;
- De externe beoordeling verschaft inzicht in de samenstelling van de visitatiecommissie;
- De externe beoordeling bevat een onderzoek ten gronde naar de aanwezigheid van voldoende generieke kwaliteitswaarborgen.

De NVAO is in het licht van het vorenstaande tot de slotsom gekomen dat de externe beoordeling over de voorliggende opleiding regelmatig en gedegen tot stand is gekomen.

3 Inhoudelijke overwegingen

De NVAO steunt haar inhoudelijke besluitvorming in hoofdzaak op de onderstaande elementen uit het visitatierapport.

De accreditatieaanvraag heeft eveneens betrekking op de Engelstalige taalequivalent Master of Arts of Cultural Studies. De opleiding Master of Arts in de culturele studies (master) bood op het ogenblik van de visitatie nog geen taalequivalent aan.

Doelstellingen opleiding

De commissie stelde vast dat de eindkwalificaties van de opleiding beantwoorden aan de decretale competenties op het niveau van de master. De internationale dimensie krijgt eveneens voldoende aandacht.

De commissie stelde vast dat de domeinspecificiteit van de eindkwalificaties wordt gewaarborgd. Het profiel is breed en sterk professioneel georiënteerd. De eindkwalificaties werden getoetst aan de eisen van – buitenlandse – vakgenoten. Het niveau is afgestemd op internationale wetenschapsbeoefening. De commissie waardeert het innovatieve profiel. Zij plaatst evenwel ook enkele kritische kanttekeningen. De commissie adviseert om het profiel aan te scherpen tot visuele en narratieve cultuur, aansluitend bij de expertise van de staf. Verder is de focus beperkt tot het Vlaamse culturele landschap. De commissie raadt aan om de opleiding te kaderen vanuit een internationaal perspectief. Ten slotte is de opleiding beperkt tot kennis en inzicht in het culturele veld. De commissie beveelt aan om ook een kritische sociaal-maatschappelijke analyse van de culturele sector te beogen.

Programma

De commissie stelde vast dat het programma van de opleiding professioneel gericht is. Het programma sluit goed aan bij de actuele beroepspraktijk. De praktische component van het cultuurwezen krijgt veel aandacht, bijvoorbeeld via de stage. De commissie waardeert het professionele profiel. Zij plaatst evenwel enkele kanttekeningen. Zij adviseert onder meer om de academische eisen voor de stage explicieter te stellen. Verder is de academische gerichtheid van het programma aan de maat. Kennisontwikkeling en onderzoeksattitude krijgen voldoende aandacht. Onderwijs en onderzoek worden geïntegreerd.

De commissie stelde vast dat de eindkwalificaties adequaat en evenwichtig werden geconcretiseerd. Zij onderzocht de verschillende onderdelen van het programma. Zij waardeert onder meer de aspecten rond cultuurbeleid. De commissie plaatst ook enkele kanttekeningen. Zij wijst op ruimte voor verbetering van de theoretische verankering.

pagina 3 van 10 Voorbeelden zijn een onevenwicht tussen praktijk en theorie in de methodologische opleidingsonderdelen en weinig wetenschappelijke onderbouwing van praktijkcomponenten. Verder zijn de invulling van interdisciplinariteit en de keuzeruimte in het programma erg breed. De commissie adviseert om de focus te richten op visuele en narratieve cultuur. Ten slotte is de internationale dimensie voldoende ontwikkeld.

De commissie stelde vast dat de structuur van het programma de inhoudelijke samenhang waarborgt. De horizontale coherentie is aan de maat. De opbouw is duidelijk en transparant. De opleidingsonderdelen "Cultural Policy" en "Cultuursemiotiek" vormen de rode draad. De aansluiting van de keuzecolleges hierbij is echter niet altijd duidelijk.

De commissie stelde vast dat de studielast van het programma beantwoordt aan de begrote studietijd en de decretale voorwaarden. Het programma is studeerbaar. Er worden geen studiebelemmerende factoren gesignaleerd. De commissie waardeert onder meer de strakke timing voor de masterproef.

De commissie stelde vast dat de opleiding de decretale toelatingsvoorwaarden correct toepast. De opleiding beoogt een gevarieerde instroom met diverse vooropleiding. De commissie erkent de meerwaarde van deze keuze. Het toelatingsbeleid is adequaat en waarborgt de aansluiting bij de kwalificaties van de instroom. Studenten die niet rechtstreeks instromen volgen voorbereidings- of schakelprogramma's. De commissie waardeert de kwaliteit van deze trajecten. Het academisch karakter van bepaalde opleidingsonderdelen vormt evenwel nog een probleem voor instroom uit de hogescholen. De commissie adviseert om deze afstemming te bewaken.

De opleiding bedraagt 60 studiepunten en beantwoordt aan de decretale eisen inzake studieomvang.

De commissie stelde vast dat het didactisch concept goed aansluit bij de doelstellingen van de opleiding. De klemtoon ligt op persoonlijke inbreng van studenten. De commissie waardeert de diversiteit aan werkvormen, bijvoorbeeld projectonderwijs, video- en webcamconferenties, excursies en ontmoetingen met kunstenaars. De commissie onderzocht ook de leermiddelen. De kwaliteit is goed. De commissie uit bovendien bijzondere waardering voor het boek "Culturele studies. Theorie in de praktijk".

De commissie stelde vast dat de beoordeling en toetsing adequaat wordt afgestemd op de leerdoelen. De toetsvormen zijn gevarieerd. De commissie onderzocht verder de examenvragen. De kwaliteit is behoorlijk. Kennis, inzicht en vaardigheden worden effectief beoordeeld.

De studieomvang van de masterproef (18 studiepunten) beantwoordt aan de decretale vereisten. Studenten bewijzen analytisch en zelfstandig probleemoplossend vermogen op academisch niveau. De commissie waardeert ook de expliciete band met de stage. Verder onderzocht de commissie recente masterproeven. De kwaliteit is voldoende. De begeleiding en beoordeling verlopen vlot. De commissie wijst echter op de kwaliteit van de begeleiding. Deze is sterk docentaafhankelijk. Zij adviseert om dit verder te bewaken. Ten slotte raadt de commissie aan om een mondelinge presentatie te overwegen.

pagina 4 van 10 *Inzet personeel*

De commissie stelde vast dat het personeel van de opleiding van academisch niveau is. Zij onderzocht de onderzoeksoutput. De betrokken docenten participeren actief aan internationale wetenschappelijke netwerken. De onderzoekszwaartepunten sluiten goed aan bij het programma. Gastdocenten uit het culturele beroepenveld verzekeren de professionele gerichtheid.

De commissie stelde vast dat de opleiding over onvoldoende personeel beschikt. De commissie onderzocht de beschikbare omkadering. De opleiding telt 20 personeelsleden: 15 ZAP, 3 AAP, 1 wetenschappelijk medewerker buiten werkingskredieten en een ander staf lid. De commissie stelt vast dat deze omkadering de basiskwaliteit niet garandeert. Zij wijst op diverse risicohoudende aspecten. De opleiding heeft geen voltijds ZAP. Slechts één personeelslid draagt de inhoudelijke verantwoordelijkheid voor het volledige concept. Het statuut van praktijkassistent is slechts tijdelijk en nooit definitief verworven. Verder ontbreekt administratieve of technische ondersteuning.

De commissie stelde vast dat het personeel voldoende gekwalificeerd is. Zij waardeert de vakinhoudelijke en onderwijskundige deskundigheid en de inzet van de docenten. Verder zijn de docenten gemotiveerd en zeer toegankelijk. De commissie betreurt ten slotte de afwezigheid van een eigenstandig personeelsbeleid op het niveau van de opleiding.

De commissie beoordeelt het onderwerp Inzet personeel positief, ondanks de score onvoldoende voor het facet "Kwantiteit personeel". Bij de weging van de facetten hield de commissie rekening met het engagement en de inzet van de betrokken docenten. De commissie komt tot de slotsom dat de basiskwaliteit gegarandeerd blijft, ondanks de ontoereikende omkadering.

De NVAO sluit zich aan bij de motivering van de commissie voor de score voldoende voor het onderwerp Inzet personeel en voor de scores van alle onderliggende facetten. De NVAO beoordeelt het onderwerp Inzet personeel derhalve als voldoende.

Voorzieningen

De commissie stelde vast dat de opleiding beschikt over voldoende geschikte huisvesting en materiële voorzieningen. De bibliotheek en de computerfaciliteiten zijn kwaliteitsvol.

De commissie stelde vast dat studenten degelijk worden geïnformeerd en begeleid. De commissie waardeert de aandacht voor direct contact tussen docent en student.

Interne kwaliteitszorg

De commissie stelde vast dat de opleiding periodiek wordt geëvalueerd aan de hand van toetsbare streefdoelen. De commissie adviseert evenwel om de evaluatie van opleidingsonderdelen op jaarbasis te organiseren. Zij waardeert ook de eerdere programma-evaluaties. Zij raadt aan om deze systematisch en eveneens op jaarbasis af te nemen.

De commissie stelde vast dat de opleiding een goed verbeterbeleid voert op basis van de evaluaties. De opleiding gaat alert om met suggesties en problemen van studenten m.b.t. het programma. Voorbeelden zijn de programmatie van "Cultuursemiotiek" als verplicht opleidingsonderdeel en de omvorming van "Cultural policy" tot semestervak. De commissie adviseert verder om ook voldoende aandacht te blijven schenken aan de stem van de docenten.

pagina 5 van 10 De commissie stelde vast dat de opleiding relevante stakeholders actief betreft bij de interne kwaliteitszorg. Medewerkers worden adequaat vertegenwoordigd in de formele structuren. De opleiding houdt ook voldoende rekening met de mening van de studenten. Verder wordt het beroepenveld nog niet systematisch betrokken en is er geen structurele alumniwerking. De commissie adviseert om de nodige initiatieven te nemen.

Resultaten

De commissie stelde vast dat de competenties van de afgestudeerden aansluiten bij de vooropgestelde eindkwalificaties. De commissie onderzocht examenvragen, masterproeven, studiemateriaal en stageverslagen. De beoogde professionele gerichtheid wordt gerealiseerd. De aansluiting tussen de afgestudeerden en de arbeidsmarkt is meer dan behoorlijk. De commissie stelt vast dat afgestudeerden degelijke creatieve projecten realiseren in het Vlaamse culturele veld. De internationalisering evolueert in stijgende lijn. De commissie adviseert om studenten verder aan te moedigen om hieraan deel te nemen.

De commissie stelde vast dat het rendement van de opleiding behoorlijk is. Zij onderzocht de slaagcijfers van 2007-2008. 86% van de deelnemende studenten slaagden voor de examens. Nagenoeg alle voltijdse studenten behaalden het diploma in één jaar. De commissie waardeert deze resultaten.

Conclusie

De NVAO is in het licht van het vorenstaande tot de slotsom gekomen dat het eindoordeel van de commissie deugdelijk is gemotiveerd. De NVAO kan zich dan ook aansluiten bij de bevindingen en overwegingen voor alle facetten en onderwerpen, zoals verwoord in het visitatierapport. De eindconclusie uit het visitatierapport wordt gevolgd.

pagina 6 van 10 **4 Oordelen visitatiecommissie**

De tabel geeft per onderwerp en per facet het oordeel van de visitatiecommissie weer.

ONDERWERP	OORDEEL	FACET	OORDEEL
1 Doelstellingen opleiding	voldoende	1.1 niveau en oriëntatie	Voldoende
		1.2 domeinspecifieke eisen	Voldoende
2 Programma	voldoende	2.1 eisen gerichtheid	Voldoende
		2.2 relatie doelstellingen - programma	Voldoende
		2.3 samenhang programma	Voldoende
		2.4 studielast	Voldoende
		2.5 toelatingsvoorwaarden	Goed
		2.6 studieomvang	OK
		2.7 afstemming vormgeving - inhoud	Goed
		2.8 beoordeling en toetsing	Voldoende
		2.9 masterproef	Voldoende
3 Inzet van personeel	voldoende	3.1 eisen gerichtheid	Goed
		3.2 kwantiteit	Onvoldoende
		3.3 kwaliteit	Voldoende
4 Voorzieningen	voldoende	4.1 materiële voorzieningen	Goed
		4.2 studiebegeleiding	Goed
5 Interne kwaliteitszorg	voldoende	5.1 evaluatie resultaten	Voldoende
		5.2 maatregelen tot verbetering	Voldoende
		5.3 betrokkenheid	Voldoende
6 Resultaten	voldoende	6.1 gerealiseerd niveau	Voldoende
		6.2 onderwijsrendement	Voldoende

Eindoordeel visitatiecommissie: positief

pagina 7 van 10 **5 Globale oordelen NVAO**

De onderstaande tabel geeft per onderwerp het globaal oordeel van de NVAO weer.

ONDERWERP	OORDEEL
1 Doelstellingen	voldoende
2 Programma	voldoende
3 Inzet personeel	voldoende
4 Voorzieningen	voldoende
5 Interne kwaliteitszorg	voldoende
6 Resultaten	voldoende

Eindoordeel NVAO: positief

pagina 8 van 10 **6 Besluit**

betreffende de accreditatie van de Master of Arts in de culturele studies (master) / Master of Arts of Cultural Studies (master) van de Katholieke Universiteit Leuven.

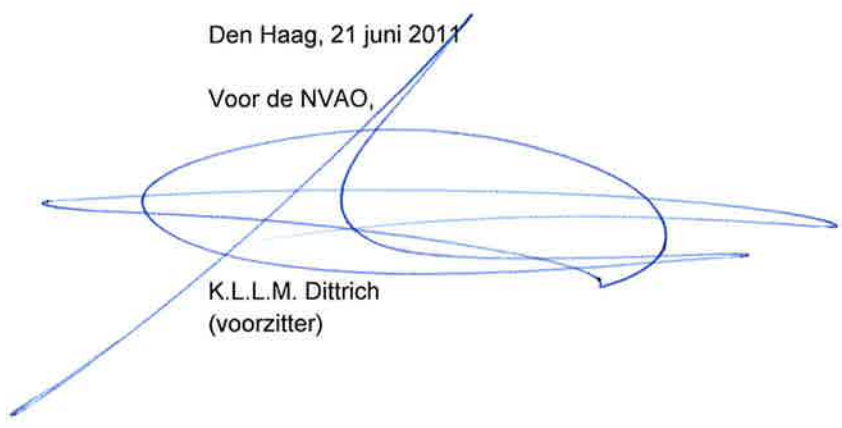
De NVAO,
Na beraadslaging,
Besluit :

Met toepassing van het decreet van 4 april 2003 betreffende de herstructurering van het hoger onderwijs in Vlaanderen, wordt het accreditatierapport en –besluit met positief eindoordeel voor de opleiding Master of Arts in de culturele studies (master) en de taalequivalent Master of Arts of Cultural Studies (master) van de Katholieke Universiteit Leuven goedgekeurd en wordt de opleiding geaccrediteerd. Het betreft een opleiding zonder afstudeerrichtingen die te Leuven wordt georganiseerd.

De in het eerste lid bedoelde accreditatie geldt vanaf de aanvang van het academiejaar 2011-2012 tot en met het einde van het academiejaar 2018-2019.

Den Haag, 21 juni 2011

Voor de NVAO,



K.L.L.M. Dittrich
(voorzitter)

pagina 9 van 10 **Bijlage 1 – Gegevens opleiding**

– naam instelling	Katholieke Universiteit Leuven
– adres instelling	Naamsestraat, 22 – 3000 Leuven
– aard instelling	ambtshalve geregistreerd
– graad, kwalificatie	Master in de culturele studies
– taalequivalent	Master of Cultural Studies
– specificatie	of Arts
– niveau en oriëntatie	master
– studieomvang	60 ECTS
– opleidingsvarianten	geen
– vestiging opleiding	Leuven
– onderwijstaal	Nederlands
– (delen van) studiegebieden	Taal- en letterkunde Archeologie en kunstwetenschappen
– bijkomende titel	geen

In de accreditatieaanvraag met betrekking tot voorliggende Master of Arts in de culturele studies vermeldt de Katholieke Universiteit Leuven geen afstudeerrichtingen aan te bieden.

pagina 10 van 10 **Bijlage 2 – Opmerkingen en bezwaren**

Conform de bepalingen vermeld in de handleiding accreditatie kan een instelling opmerkingen en bezwaren formuleren op het ontwerp van accreditatierapport.

Bij brief van 1 juni 2011 heeft de instelling feitelijke opmerkingen gemaakt. Dit heeft geleid tot materiële aanpassingen in het accreditatierapport.